NEDERLANDSCH FABRIKAAT

„Waarom zullen wij Zweedsche lucifers, Zwitsersche chocolade, „Oostenrijksche gloeilampen, Duitsche electromotoren enz. in onze „woningen en werkplaatsen dulden, *als het Nederlandsche product „even goed of beter, gelijk in prijs of goedkooper is?*"

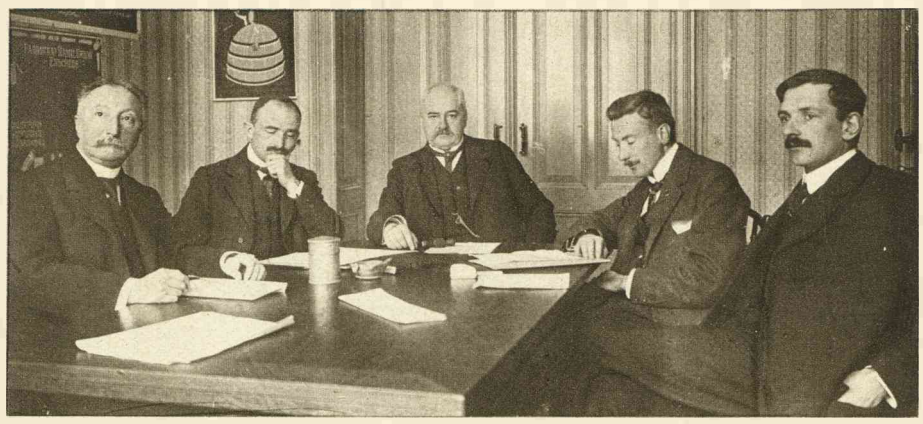
Jhr. C. W. T. C. VAN LIDTH DE JEUDE,
Voorzitter Hoofdbestuur der Vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat".

Het werd tijd. Inderdaad, het werd hóóg tijd, dat die vraag eens geducht naar voren gebracht werd....

Al was de oorlog niet gekomen, al hadden we daardoor niet duidelijk ervaren, dat we bij onze Nederlandsche industrie meer baat gevonden hebben, dan we ooit vermoed hadden, dan tóch was het langzamerhand tijd geworden dat er bij het publiek wat meer waardeering en wat meer steun kwam voor de eigen producten.

Nu heeft de oorlog den invoer vanuit het buitenland belemmerd, den toestand ineens klaar voor oogen gesteld en duidelijk gemaakt dat het toch al te gek is, dat verschillende zuiver Nederlandsche producten alleen dán succes hebben wanneer een uitheemsche naam er 'n (belachelijk) cachet aan geeft, dat het ergerlijk is, dat er Nederlandsche fabrikanten zijn, die hun goederen naar 't buitenland moeten zenden om ze als buitenlandsche producten weer geïmporteerd en verkocht te krijgen!

Inderdaad, het werd tijd dat daaraan een einde kwam en het mag een gelukkig verschijnsel genoemd worden dat daartegen eindelijk georganiseerd „verzet" begonnen is, door de vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat". Niet tegen de vrije mededinging van buitenlandsche producten, niet op een protectionistisch standpunt stelde Jhr. van Lidth de Jeude zich, toen hij ruim een jaar geleden opkwam voor de Nederlandsche industrie. Evenmin verwachtte hij, en degenen, die, in grooten getale, sympathie met zijn bedoelingen betuigden ook niet, dat het koopend publiek meer geld zou uitgeven voor Nederlandsche producten dan voor buitenlandsche, alleen omdat het Nederlandsche waren. Doch waarom onze industrie achter te stellen, onze producten te daardoor welsten en onafhankelijk-staan te belemmeren? De vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat" heeft begrepen dat het vooral onkunde, vóóringenomenheid, modesleur is, die buitenlandsche goederen en producten hooger doet schijnen dan de Nederlandsche. Er is een chic tintje aan, nietwaar, om Engelsche koffers, Fransche toilet-artikelen, American shoes enz. te gebruiken. En zelfs bij de meer intellectueelen gelden Duitsche en Engelsche machines als veel deugdelijker dan Hollandsche. Maar het ergste is tenslotte de onkunde, zoowel van publiek als van winkeliers, wat er in Holland gemaakt wordt en van welke kwaliteit die producten zijn. 't Publiek kóópt immers niet, doch laat zich vèrkoopen. De winkeliers koopen evenmin; ook zij laten zich vèrkoopen door de grossiers, zoodat hun zelfs kwasi-buitenlandsche waar in handen wordt gestopt, (in Holland gemaakt) omdat het dan beter verkocht wordt!

De Commissie van Advies der Vereeniging. V. l. n. r. de heeren: E. C. Baesjou; H. T. R. Snoek, (secr.-penningm. v.h. hoofdbestuur); Jhr. v. Lidth de Jeude (voorzitter); Jhr. Mr. W. M. de Brauw; S. v. Hoogstraten.

* * *

Niet met hol-klinkende frasen verkondigde de vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat" haar bestaansrecht en haar streven. Integendeel! Zij zeide van zichzelf: „Ons streven is zoo een„voudig: niets anders dan te „trachten te bevorderen dat de „Nederlanders zich bij voorkeur „van Nederlandsche producten „voorzien, wanneer die in „hoedanigheid en in prijs „met de buitenlandsche „kunnen wedijveren."

Waarlijk, het is zoo eenvoudig, dat het belachelijk lijkt, om daarvoor een vereeniging op te richten. Belachelijk... als er niet was de modesleur, de vóóringenomenheid, de onkunde, waarop we boven doelden. Terecht plaatste dan ook de vereeniging als een der eerste punten op haar program: voorlichting van het publiek. Die voorlichting toch zou vanzelf propaganda zijn, want zou er wel één waarlijk Nederlander tegen het gezonde, de-concurrentie-niet-uitsluitende principe ingaan? Ergo: bekendheid geven, duidelijk laten uitkomen, bij elke gelegenheid weer, dat er een Nederlandsche nijverheid is, die tallooze voorwerpen produceert, gelijkwaardig aan de buitenlandsche en.... niet duurder. En daarnaast er steeds op hameren dat het toch zoowel in eigen belang als in dat van het land is, om die voorwerpen te koopen, omdat daardoor het geld in Nederland, omdat Nederlandsche werklieden ervan bestaan, omdat dan zooveel mogelijk ons land zich-zelf voorziet, omdat we dan krachtig kómen te staan tegenover de scherpe buitenlandsche concurrentie. Geen steunen van fabrieken of handel dus, doch, we herhalen het: Koop Nederlandsche waar als het buitenlandsche nòch beter, nòch goedkooper is. Hoe dood-eenvoudig eigenlijk....

Contrôlemerk Vereeniging Nederlandsch-Fabrikaat.

* * *

Ja, dood-eenvoudig is het, wanneer eenmaal het besef doorgedrongen is. En dat is het hoofddoel der vereeniging, het besef bij het publiek te doen doordringen. Maar wanneer dat er is, dan rijst direct de vraag (gevolg van de onkunde!) wàt is Nederlandsch fabrikaat en waar is het te koop?

Teneinde nu de Nederlandsche producten te onderscheiden van de buitenlandsche, heeft de vereeniging een contrôlemerk ingevoerd. Fabrikanten van hier te lande vervaardigde producten kunnen bij contract gerechtigd worden dat merk op hun waren aan te brengen. Tegelijk daarmee moest echter nu van de vereeniging een contrôle uitgaan op het gebruik van dit merk. Het is dan ook slechts na een grondig onderzoek, dat de fabrikant gerechtigd wordt het merk, dat een gedeponeerd handelsmerk is, te voeren.

Een commissie van advies, bestaande uit de heeren Jhr. v. Lidth de Jeude, H. Snoek (den secr. penningm. v. h.

Een tweetal vazen benevens een wandbord (dat in den handel verkrijgbaar is gesteld), vervaardigd door de ook in het buitenland om haar artistieke modellen bekende fabriek van Brouwer's aardewerk te Leiderdorp.

Intérieur van den winkel van den heer J. J. M. Meeuws, handel in fijne vleeschwaren a[an] de Breestraat te Leiden, waar gedurende de Nederlandsche winkelweek ook speciaal[e] aandacht op consumptie-artikelen van Nederlandsche herkomst werd gevestigd, in 't bijzond[er] op Meeuws' bekende leverpastei.

Hoewel het nog altijd voor „chic" geldt, buitenlandsche mode-artikelen (die dan ook in ruime keuze voorhanden zijn in het bekende dames- en heeren-modemagazijn van de firma H. A. Timmerman, Nieuwe Rijn, Leiden) te betrekken, had ook genoemde firma verleden week speciaal mode-artikelen in Nederland vervaardigd, geëtaleerd.

Dat ook de meubel-industrie in ons land voor die in het buitenland niet behoeft onder te doen, toonden de keurige étalages van de Gebr. Reinke, eerste klasse huis voor complete meubileeringen, gevestigd 1778, hofleverancier, Breestraat 105, waar gedurende de Leidsche winkelweek moderne imitatie en antieke meubels, in Nederland vervaardigd, waren tentoongesteld.